

Rada Naukowa *Scientific Board*

Członkowie krajowi *Polish Members*

Doc. dr hab. n. med. Andrzej Basiński
Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii
Akademia Medyczna w Gdańsku

Prof. dr hab. Anna Dzaczyńska-Herman
Katedra i Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii
Śląska Akademia Medyczna

Prof. dr hab. n. med. Teofan M. Domżał
Klinika Neurologiczna, Centralny Szpital Kliniczny Wojskowa Akademia Medyczna w Warszawie

Prof. dr hab. n. med. Jerzy Garstka
Zakład Anestezjologii i Leczenia Bólu, Instytut Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Akademia Medyczna w Poznaniu

Dr n. med. Maciej Hilgier
Oddział Badań Bólu i Terapii Paliatywnej, Centrum Onkologii, Instytut im. M. Skłodowskiej-Curie w Warszawie

Prof. dr hab. n. med. Marek Kowalczyk
Zakład Farmakologii i Toksykologii, Wojskowy Instytut Higieny i Epidemiologii w Warszawie

Prof. dr hab. n. med. Marian Kuś
Emerytowany profesor Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie

Prof. dr hab. n. med. Andrzej Kübler
Katedra Anestezjologii i Intensywnej Terapii
Akademia Medyczna we Wrocławiu

Prof. dr hab. Andrzej W. Lipkowski
Pracownia Neuropeptydów, Centrum Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej, Polska Akademia Nauk w Warszawie

Prof. dr hab. n. med. Jacek Łuczak
Klinika Opieki Paliatywnej, Anestezjologii i Intensywnej Terapii Onkologicznej, Katedra Onkologii, Akademia Medyczna w Poznaniu

Prof. dr hab. n. med. Ewa Mayzner-Zawadzka
Katedra Anestezjologii i Intensywnej Terapii
Akademia Medyczna w Warszawie

Prof. dr hab. n. med. Antoni Prusiński
Katedra i Klinika Neurologii, Akademia Medyczna w Łodzi

Prof. dr hab. n. med. Henryk I. Trzeciak
Zakład Farmakologii, Śląska Akademia Medyczna w Katowicach

Prof. dr hab. n. med. Jerzy Wordliczek
Zakład Badań i Leczenia Bólu, Katedra Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Collegium Medicum, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

Członkowie zagraniczni *Foreign Members*

Dr n. med. Teodor Goroszeniuk
Guy's and St. Thomas' Hospital Trust
Pain Management Unit
London, Anglia

Dr Emile Hiesiger
Departments of Neurology and Radiology,
NYU Medial Center,
New York, USA

Dr Halina Machelska
Klinik für Anaesthesiologie und Operative
Intensivmedizin, Klinikum Benjamin Franklin,
Freie Universität Berlin, Niemcy

Dr Flaminia Pavone
Istituto di Psicobiologia e Psicofarmacologia CNR,
Roma, Włochy

Dr n. med. Andrzej Regieli
GHZ Hospital
Gouda, Holandia

Dr n. med. Jan Rykowski
Central Medical Hospital
Orebro, Szwecja

Dr n. med. Robert Zajac
Facharzt für Anästhesiologie, Akupunktur
u. Schmerztherapeut Heerbrugg, Szwajcaria

Spis treści *Contents*

PRACE ORYGINALNE *ORIGINAL ARTICLES*

Ból w praktyce lekarza rodzinnego **9**
Pain in primary care practice

Magdalena Krzyżak-Jankowicz, Joanna Świętoniowska, Andrzej Kübler

Zastosowanie plastrów fentanylu w leczeniu bólu **15**
w chorobie zwyrodnieniowej stawu biodrowego
i kolanowego

Transdermal fentanyl for the treatment of pain caused
by osteoarthritis of the knee and hip joints

Sylwester Mordarski

Wstępne dawki morfiny po operacji mogą wskazywać **21**
na dobowe zapotrzebowanie na morfinę w analgezji
dożylniej kontrolowanej przez pacjenta

Primary doses of morphine after surgery may predict
daily morphine requirements in an intravenous PCA

Iwona Ambroziak, Katarzyna Hołyńska-Dąbrowska, Agnieszka Kołacz,
Stanisław Jerzy Czuczwar, Krzysztof Przesmycki

PRACE POGLĄDOWE I PRZEGLĄDOWE *REVIEWS*

Czy kobiety i mężczyźni różnią się reakcją **27**
na interdyscyplinarne leczenie bólu przewlekłego?

Do men and women differ in their response
to interdisciplinary chronic pain management

Edmund Keogh, Lance M. McCracken, Christopher Eccleston

Mechanizmy powstawania bólu w chorobach **39**
układu mięśniowo-szkieletowego

Pain Mechanisms in Musculoskeletal Disease

Bruce L. Kidd

Redakcja *Editorial Board*

Prof. dr hab. Barbara Przewlocka – redaktor naczelny
Editor in Chief

Dr hab. n. med. Jan Dobrogowski

lek. med. Grzegorz Jagła

Dr Joanna Mika – sekretarz redakcji

Doc. dr hab. n. med. Adam Stępień

Prof. dr hab. n. med. Andrzej Szczudlik

Współpraca *Cooperation*

Dr n. med. Jadwiga Pyszkowska

Adres redakcji *Editorial contacts*

Instytut Farmakologii PAN
31-343 Kraków, ul. Smętna 12
tel.: (12) 662-33-98
fax: (12) 637-45-00
e-mail: bol@rabbit.if-pan.krakow.pl
http://www.if-pan.krakow.pl/bol/
kontakt: Joanna Mika (012 6623240)

Współpraca *Cooperation*

Instytut Farmakologii Polskiej Akademii Nauk w Krakowie

Wydawca *Publisher*

ELIPSA-JAIM s.c.
30-203 Kraków, ul. Gontyna 10/1
tel./fax: (12) 641-67-49
http://www.rehmed.pl
e-mail: jbromb@mp.pl
kontakt: Janusz Bromboszcz (0600938491)

Organizacje i instytucje wspierające wydawanie czasopisma *Supporting organizations and institutions*

International Association for the Study of Pain

Dział reklamy *Advertgements*

Katarzyna Koryga, tel.: (12) 641-67-49

Dział prenumerat i dystrybucji *Subscription department*

Joanna Grochowska, tel.: (12) 641-67-49

Projekt graficzny *Cover design*

Siódme Niebo s.c.

Skład *Setting*

ZINEL s.c., Kraków

Druk *Printing office*

Technet, Kraków

Nakład *Circulation*

1500 egz.

Redakcja i wydawca nie ponoszą odpowiedzialności
za treść zamieszczanych ogłoszeń.

Poglądy i opinie przedstawiane w publikowanych artykułach niekoniecznie są zgodne z poglądami wydawcy, redaktorów i opiniami specjalistów wchodzących w skład Rady Naukowej. Redakcja i wydawca nie biorą odpowiedzialności za skutki działań podejmowanych w oparciu o publikowane materiały. Czytelnik powinien zweryfikować uzyskaną wiedzę z informacjami zamieszczonymi w innej literaturze fachowej oraz zaleceniami producentów leków i sprzętu medycznego.

Niedozwolone jest reprodukowanie bez zgody wydawcy jakichkolwiek materiałów zawartych w czasopiśmie Ból.

Copyright & translation copyright by ELIPSA-JAIM s.c.

Czasopismo zostało ocenione i uzyskało 3,33 pkt Index Copernicus

O P I S P R Z Y P A D K U *C A S E R E P O R T*

Przewlekły neuropatyczny zespół bólowy kończyny
dolnej u chorego po postrzale z broni myśliwskiej
– opis przypadku **46**

Chronic neuropathic pain syndrome of the lower limb
in a patient after a hunting-rifle shot. Case report

Renata Ćwiek, Waldemar Koszewski, Janina Małgorzata Pernak de Gast

Śródoperacyjna neuroлиза splotu podbrzusznego
górnego – opis przypadku **50**

Intraoperative superior hypogastric plexus
block-case report

Arkadiusz Przybył, Zbigniew Morawiec

O M Ó W I E N I E B A D A Ń N A U K O W Y C H *C O V E R A G E O F S C I E N T I F I C R E S E A R C H* **53**

Neuronalne korelaty indywidualnych różnic
w przeżywanych strachu i lęku związanych z bólem
Neural correlates of individual differences in pain-related
fear and anxiety

Opracował Wojciech Solecki

S T R O N A P O L S K I E G O T O W A R Z Y S T W A B A D A N I A B Ó L U *P A G E O F P O L I S H C H A P T E R O F I A S P* **55**

VI Zjazd Polskiego Towarzystwa Badania Bólu
Kraków 2007

Z A S A D Y P U B L I K O W A N I A P R A C *I N S T R U C T I O N S F O R A U T H O R S* **2**

Z A S A D Y P R E N U M E R A T Y *S U B S C R I P T I O N* **52**